

Antologi om friheten

KNUT HAGBERG: *Frihetens bok.*
Natur och Kultur. Pris 11 kr.

FIL. DR KNUT HAGBERG har i en bok på 240 sidor samlat mer än fyrtio uttalanden av skilda författare om friheten; det genomsnittliga utrymmet för varje författare är alltså så litet att det är svårt att få en sammanhängande bild av vederbörandes uppfattning. Om bokens tillkomst och urvalsmetoderna har redan utgivare och förläggare tvistat. Utan att lägga sig i diskussionen kan man fastställa att boken inte fyller sitt ändamål. Dr Hagberg har som kristen och konservativ en speciell uppfattning om friheten, och denna har starkt präglat urvalet. "Såsom varande okunnig på det ekonomiska området har antologiredaktören nästan helt förbisett den sidan av saken, vilket förvisso är en stor brist" — ja, det är det minsta man kan säga.

Hur orimligt urvalet är framgår av att en rad konservativa författare, som icke enligt vanligt språkbruk är representativa för frihetsidén, fått bidra med långa avsnitt, t. ex. de Maistre och Disraeli. Då kampen för tankefrihet i stor utsträckning varit en kamp också mot vissa religiösa

föreställningar, har män som Milton, Bayle och Voltaire inte funnit plats. De mest typiska frihetsteoretikerna under 1800-talet och början av 1900-talet (såsom Bentham, Tocqueville, T. H. Green, Hobhouse) är inte representerade; nästan otroligt är att man inte finner en rad av J. S. Mill. Det lönar sig under dessa förhållanden inte att diskutera skilda urvalsprinciper; det är nog att fastslå att boken är oanvändbar. Varför inte i stället översätta någon av de förträffliga anglosachsiska samlverken eller undersökningarna i ämnet?
H. T—n

Svenska Dagbladet har besvarat

den kritik av högern och särskilt av dess försök att monopolisera frihetstanken som Dagens Nyheter framförde i tisdags. Det är ett gott bevis på tidningens sans att den inte gör något försök till bemötande i själva huvudsaken, nämligen påpekandet att högern inte framträtt som ett frihetens parti, snarare tvärtom. Svenska Dagbladet uppfattar tydligen att det från högerhåll framförda anspråket på denna punkt är befängt — lika befängt som om exempelvis folkpartiet skulle hävda att det i motsats till andra partier ständigt verkat för ett starkt försvar. Det vore glädjande om denna insikt också bleve bestämmande för högerens framtida propaganda.

På den särskilt mot Svenska Dagbladet riktade anklagelsen för oklarhet och ombytthet i utrikespolitiken under senaste tid svaras efter urgammalt mönster med en motanklagelse av samma art. I detta hänseende finns inte behov av någon replik. Finns det någon läsare av de båda tidningarna under denna vår som finner Dagens Nyheter ställningstagande oklart och ombytligt, men Svenska Dagbladets klart och fast?

Slutligen stannar Svenska Dag-

bladet vid Dagens Nyheter politik under krigsåren; den skulle ha utmärkts av konjunkturrytteri och ombytthet. Låt oss först fastslå att båda de nu tvistande tidningarna under kriget företrädde en orubbligt antinazistisk ståndpunkt i motsats till åtskilliga organ för både högern, folkpartiet och socialdemokraterna. Låt oss också fastslå att de inom denna ram, i motsats till låt oss säga Handelstidningen, av hänsyn till vad de betraktade som nyttigt för landet många gånger uttalade sig med mindre skärpa än ledningens åsikter betingade. För den utanför stående kunde det säkerligen vara svårt att bedöma vilken av de båda tidningarna som skarpest och mest konsekvent företrädde sin grundåskådning. På ledaravdelningen var Svenska Dagbladets hållning, detta framgår av vad som nu sagts, värd allt erkännande, icke minst med tanke på den något tvivelaktiga stämningen inom vissa högerkretsar. Samtidigt förekom emellertid på andra ställen i tidningen artiklar som rånade oss att vaja som rön för vinden, som förklarade segraren (Hitler) vara försynens och framstegets man och som beskrev den tyska ockupationen av Danmark som en idyll. De var skrivna av tidningens faste medarbetare professor Böök, och de föranledde inga gensagor från tidningsledningen — som på andra spalter skrev helt andra saker.